

Välittämistä ja konkretiaa

Nuorten ja ammattilaisten kohtaamisia koulutuksen ja työelämän rajapinnoilla

---

Laura Halonen & Elina Nurmikari

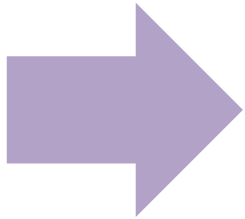

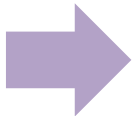
Nuorisotakuun hankekokonaisuus

Millaiseen tarpeeseen hanke
syntyi ja mitä siinä tehtiin?

Nuoriin kohdistuvat suuret odotukset

Nuori tarvitsee ohjausta
valintojen tekemisen ja
toimijuutensa tueksi

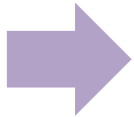

Ohjaajan tulee mahdollistaa nuorelle kokemuksia...

- yhteisöllisyydestä
- vastuun kantamisesta
- aktiivisesta vuorovaikutuksesta
- vaikuttamisen mahdollisuuksista

Ohjaustyö yhteiskunnallisessa murrostilanteessa

- ennakoiva työ
- varhaisen puuttumisen toimintaperiaatteet
- opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen
- nuorten työllistymisen tukeminen

Tarve...

- kulttuuriseen muutokseen,
- rakenteiden kehittämiseen,
- monialaiseen yhteistyöhön liittyvään osaamiseen ja osaamisen johtamiseen

TUTKIMUSKYSYMUKSET

Ammatillisessa koulutuksessa toimivan opetus- ja ohjaushenkilökunnan näkökulma

1. Miten opettajat ja ohjaajat tukevat nuoria?
2. Millaisia vaatimuksia uudet haasteet tuovat opetus- ja ohjaushenkilöstön työhön, toimintatapoihin ja osaamiseen?
3. Millaisia kehittämisen kohteita ohjaustyöhön liittyy?

Ammatilliseen koulutukseen osallistuneiden nuorten näkökulma

1. Miten ohjaus vastaa nuorten toiveisiin ja tarpeisiin
2. Miten nuoret kokevat ohjauksen?
3. Millaista on nuorten osallisuus ohjausprosesseissa?

Tiedonkeruu nuorilta
ja
opetus- ja
ohjaushenkilöstöltä

Sisällönanalyttinen
synteesi nuorten ja
ammattilaisten
näkemyksistä

Toimintamallin
kehittäminen
ohjauksen tueksi

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

HAASTATTELUTUTKIMUS NUORILLE

- Kohderyhmänä ammatillisen koulutuksen keskeyttäneet sekä valmistuneet, mutta ilman työ- tai opiskelupaikkaa jääneet nuoret
- Laadullinen seurantatutkimus keväällä 2013
- 12 haastateltavaa, kolme haastattelua jokaiselle

KYSELYTUTKIMUS NUORILLE

- Kohderyhmänä kaikki 15-29-vuotiaat nuoret, kohdennettiin erityisesti ammatilliseen koulutukseen osallistuneille
- Sähköinen kysely keväällä 2014
- 2078 vastaajaa

KARTOITUS OPPILAITOKSISSA OHJAUSTYÖTÄ TEKEVILLE AMMATTILAISILLE

- Toteutus v. 2012-2014
- Yhteensä 22 ammatillista oppilaitosta/yksikköä/ opetuspistettä ympäri Suomen
- Teemoitetut ryhmähaastattelut 26 kpl
- Haastatteluihin osallistui 115 henkilöä

Mitä tuloksia saatiin
ja millainen
toimintamalli
kehitettiin?

Kuvio 19. Nuorten toiveita ohjaukselle.

YMMÄRRYSTÄ, KANNUSTUSTA JA KUUNTELUA

Nuorten näkemyksiä

- Ymmärrystä nuorta ja hänen elämäntilannettaan kohtaan
- Nuoren taustojen, syiden ja motiivien ymmärtäminen
- Kannustavaa otetta
- Aikaa pysähtyä kuuntelemaan nuoren omia ajatuksia, toiveita ja tarpeita
- Kunnioitusta nuorten omille näkemyksille ja tavoitteille

Ammattilaisten näkemyksiä

- Aito välittäminen ja nuoren kuunteleminen
- Kiinnostus nuoria ja opiskelijoita kohtaan
- Nuorten kohtelu tasa-arvoisina yksilöinä
- Yksilöllinen ohjaus
- Aikaa ohjauksen toteuttamiseen liian vähän

OSALLISUUTTA

Nuorten näkemyksiä

- Heikot vaikutusmahdollisuudet omaa oppilaitosta koskeviin asioihin
- Toivovat voivansa vaikuttaa erityisesti omaa elämäänsä koskeviin asioihin, kuten koulutusalan valintaan, työllistymissuunnitelmiin ja henkilökohtaiseen elämään liittyviin asioihin.
- Kuuntelu ja nuoriin vetoavien vaikutuskanavien tarjoaminen keskeistä vaikutusmahdollisuuksien rakentamisessa

Ammattilaisten näkemyksiä

- Vaikutusmahdollisuuksia tarjotaan esim. opiskelijaedustusten, opiskelijakuntien ja –foorumien sekä erilaisten kyselyiden kautta
- Opiskelijoita kannustetaan antamaan palautetta opinnoista ja oppilaitoksen toiminnasta
- Vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä vielä työtä ja eri tavoin kerättyä tietoa hyödynnettävä enemmän toiminnan kehittämisessä
- Opiskelijoille annettava riittävästi tukea vastuun ottamiseen omista opinnoista

HENKILÖKOHTAISTA OHJAUSTA OPINTOIHIN JA TYÖLLISTYMISEEN

Nuorten näkemyksiä

- Tietoa jatko-opinnoista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista
- Tietoa eri aloista, niiden työmarkkinatilanteesta sekä soveltumisesta eri aloille
- Tukea mahdolliseen alan vaihtamiseen
- Ohjausta työllistymiseen ja siihen liittyviin haasteisiin
- Yksilöllisiin toiveisiin ja tavoitteisiin vastaavaa henkilökohtaista otetta
- Nuoret valmiita tekemään kompromisseja työllistymisensä helpottamiseksi

Ammattilaisten näkemyksiä

- Opintojen keskeyttämistä ehkäisevä tuki tärkeää
- Henkilökohtaistamista koskeviin tarpeisiin pyritään vastaamaan monimuotoisilla opetusmenetelmillä ja suoritustavoilla sekä HOPSin ja HOJKSin suunnittelulla
- Yksilöllisten opintopolkujen kehittämiseen panostettava enemmän
- HOPSia päivitettävä useammin yhdessä opiskelijoiden kanssa
- Työllistymisen tukeminen koko ammatillisten opintojen ajan

TUKEA HENKILÖKOHTAISILLE ELÄMÄNALUEILLE

Nuorten näkemyksiä

- Muut elämänaalueet kytkeytyvät tiiviisti opiskelua ja työelämää koskeviin asioihin → elämäntilanteen tarkastelu kokonaisuutena
- Tukea yksinäisyyteen ja kiusaamisen kokemuksiin
- Opettajilla ja ohjaajilla oltava kykyä tunnistaa ja tukea ylikuormittuneita opiskelijoita

Ammattilaisten näkemyksiä

- Ohjauskeskustelut, joissa selvitetään opiskelijan kokonaisvaltainen elämäntilanne
- Opiskelijan opiskelu- ja työkyvyn määrittely koetaan kuitenkin haastavaksi
- Yhteistyö työpajojen ja terveydenhuollon kanssa opiskelukyvyn tukemisessa tärkeää
- Varhainen tuki tärkeää → ”riskiopiskelijoiden” tunnistamista ja tavoittamista helpotettava

Opintojen aloitusvaihe, ensimmäinen opiskeluvuosi

- Aiemmat opinnot ja hakeutumien oppilaitokseen
- Vahvuudet, osaaminen ja opiskelun haasteet
- Elämäntilanne
- Opintojen sisältö ja suuntaaminen työllistymistä edistävästi

Opintojen keskivaihe, toinen opiskeluvuosi

- Opintojen sujuminen
- Elämäntilanne
- Vahvuudet ja osaaminen
- Opintojen suuntaaminen työllistymistä edistävästi

Opintojen päätös vaihe, kolmas opiskeluvuosi, syksy

- Opintojen sujuminen
- Elämäntilanne
- Vahvuudet ja osaaminen
- Työllistymisen suunnittelu

Opintojen päätös vaihe, kolmas opiskeluvuosi, kevät

- Opintojen sujuminen
- Elämäntilanne
- Vahvuudet ja osaaminen
- Työllistymisen suunnittelu

KIITOS!

Verkkajulkaisu: <http://tinyurl.com/vknetti>

laura.halonen(a)oamk.fi

elina.nurmikari(a)otus.fi

Graafinen ilme: Henri Salonen
Piirroukset: Eveliina Muotkavaara